

ומקשינן: **ואי משנתנו רבי אליעזר היא תקשי: קרבן הטאת נמי מחייב על שחיטתו לשם פסח, שהרי פסל את הקרבן, ואין לפוטרו מצד טועה בדבר מצוה, דהא לית ליה לרבי אליעזר ש"טועה בדבר מצוה פטור".**

אלא, תרגמא רב יוסף בריה דרב סלא חסידא קמיה דרב פפא: הא מני — יוסף בן חונאי היא!

דתנן: יוסף בן חונאי אומר: זבחים אחרים הנשחטים לשם פסח ולשם הטאת — פסולים!

אלמא, שלמים שנזבחו לשם פסח פסולו בגופו היא, וכיון שמשמתו בעליו הוא שלמים, ושחטו לשם פסח, ומשום הכי ישרף מיד.⁽¹⁾

ובענין פטורי של הטועה בדבר מצוה פטר לה יוסף בן חונאי כרבי יהושע הפוטר טועה בדבר מצוה.

רב אשי אומר תירוץ אחר כדי להעמיד את דברי רב:

רב, דאמר לעיל שאין צורך בעקירה, אינו סובר כמו התנא של הברייתא ששנה כתוספת למשנתנו "בחול כי האי גוונא ישרף מיד" [שלפיו צריך עקירה, ולכן ישרף מיד כדין פסולו בגופו, משום שכל זמן שלא נעקר ממנו פסח עדיין שמו עליו, ונמצא שנשחט שלא למנוייו ונפסל בפסול הגוף].

המדובר הוא בקרבן פסח שאבד לפני חצות היום ונמצא רק אחר שחיטת הפסח, שלא קבעתו חצות, ולא נראה מעולם לשחיטת הפסח.

ופרכינן מידי הוא טעמא, הרי כל ההסבר הזה הוא אינו אלא לרב, שאמר "אשם שניתק לרעה ושחטו סתם כשר".

ולדבריו אי אפשר לתרוץ לפי הכלל שכל הנראה ונדחה שוב אינו חוזר ונראה.

כי הא אומר רב: בעלי חיים אינם נדחים! שכל דין דיחוי שחל לעולם אינו אלא בדם או בבעלים [עיין רש"י], שאם נדחו פעם אחת, נדחו לעולם, למרות שחזרו ונראו.

אבל קרבן חי אינו נפסל מחמת דיחוי לעולם, אלא חוזר ונראה כשחולפת סיבת הדיחוי. וכאן הרי משמתו הבעלים הקרבן חי, וחוזר להיות ראוי להקריב כזבח שלמים.

אלא, אומר רב פפא: אכן, לעולם לא בעי עקירה, ובסתם הוא עומד לשלמים, ובכל זאת אם מתו בעליו בחול ישרף מיד.

כי הא מני — רבי אליעזר היא, דאמר: וכן השוחט אחרים [שלמים] לשם פסח — פסול.

ואם כן, למרות שלא צריך עקירה נפסל הקרבן, הואיל ומשמתו בעליו הוא עומד בסתמא לשלמים, ושחיטתו לשם קרבן פסח פוסלת אותו, דהוה ליה פסולו בגופו, ולכן ישרף מיד.

הפוסלת ולא העדר כונה לשמה. ועיין קהילות יעקב לזבחים סימן ב, ובמשמר הלוי לזבחים סימן ג.

1. מכאן הוכיח הגר"ז [עמוד 93] שהפסול של שלא לשמה הוא פסול הגוף, וזה מתאים להסברו שהפסול של שלא לשמה היא מחשבה